

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIMUL – MINISTRU

SECRETAT: SCRIE

329/29.05.2018

NR. 896 / DPCG
DATA 14.05.2018

Bireul permanent al Senatului
Bp. 132 24.05.2018

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru completarea Legii nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate*, inițiată de domnul deputat PSD Eugen Neață și un grup de parlamentari PSD, Minorități Naționale, independenți (**Bp. 132/2018**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare completarea *Legii nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate*, cu modificările și completările ulterioare, cu un nou articol, **art. 13¹**, în sensul stabilirii ca avizul, retragerea sau, după caz, respingerea acordării certificatului de securitate sau a autorizației de acces pentru persoanele cu atribuții nemijlocite în domeniul protecției informațiilor clasificate să se transmită, motivat, către solicitant și către beneficiarul nemijlocit.

II. Observații

1. Ca apreciere generală, menționăm faptul că întreaga legislație privind protecția informațiilor clasificate reglementează regimul de

excepție al accesului la această categorie de informații, derogator de la liberul acces la informații cu drept subiectiv.

Potrivit art. 1 alin. (1) din *Legea contenciosului administrativ nr.554/2004, cu modificările și completările ulterioare*, „Orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente, pentru anularea actului, recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim și repararea pagubei ce i-a fost cauzată. (...)”.

În conformitate cu prevederile art. 28 alin. (1) din *Legea nr.182/2002*, „Accesul la informații secrete de stat este permis numai în baza unei autorizații scrise, eliberate de conducătorul persoanei juridice care deține astfel de informații, după notificarea prealabilă la Oficiul Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat”.

În conformitate cu prevederile art. 142 și art. 150 alin. (3) din *Standardele naționale de protecție a informațiilor clasificate în România*, aprobate prin *Hotărârea Guvernului nr. 585/2002, cu modificările și completările ulterioare*, „Certificatul de securitate sau autorizația de acces se eliberează numai în baza avizelor acordate de autoritatea desemnată de securitate în urma verificărilor efectuate asupra persoanei în cauză, cu acordul scris al acesteia”, iar „În situația în care sunt semnalate elemente relevante din punct de vedere al protecției informațiilor secrete de stat, în luarea deciziei de acordare a avizului de securitate vor avea prioritate interesele de securitate”.

Supunem atenției și prevederile art. 2 din *Legea nr. 182/2002*, potrivit căreia accesul la informații clasificate nu este un drept garantat prin lege fiecărei persoane, ci este permis numai în cazurile, condițiile și cu respectarea procedurilor prevăzute de lege, art. 28 alin. (1) și (2) din lege instituind regula potrivit căreia accesul la informații clasificate secret de stat este permis numai în baza unei autorizații scrise, eliberate în urma verificărilor efectuate cu acordul scris al persoanei în cauză.

Pe cale de consecință, supunerea persoanelor unui regim de autorizare/avizare instituit prin lege în scopul protejării siguranței naționale vine în completarea principiului constituțional potrivit căruia statul garantează cetățenilor săi, fără discriminare, exercițiul drepturilor și libertăților fundamentale. Astfel, însăși norma constituțională stabilește limita până la care se poate realiza exercițiul anumitor drepturi, și anume

până la a nu se prejudicia securitatea națională. În acest sens, trebuie menționate prevederile art. 31 alin. (3) din *Constituția României, republicată*, potrivit căroră „*Dreptul la informație nu trebuie să prejudicieze măsurile de protecție a tinerilor sau securitatea națională*”.

Norma constituțională garantează cetățenilor exercițiul liber și neîngrădit a drepturilor și libertăților fundamentale, însă accesul la informațiile clasificate, nefiind un drept consacrat de *Constituție*, se poate exercita numai în cazurile, condițiile și cu respectarea procedurilor prevăzute de legea specială.

În sensul celor de mai sus, accesul la informații clasificate nu reprezintă un drept recunoscut de lege oricărei persoane, respectiv acela de a pretinde eliberarea autorizației de acces la informații clasificate sau anularea deciziei de avizare negativă a accesului la informații clasificate, ci este circumscris obligației conducătorului persoanei juridice deținătoare de informații clasificate de a stabili lista funcțiilor care necesită acces la acestea pentru îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, respectiv de a solicita, potrivit legislației în vigoare, declanșarea procedurii de verificare în vederea eliberării autorizației de acces pentru personalul care ocupă funcțiile respective.

2. Potrivit art. 2 alin. (2) din *Legea nr. 182/2002*, „*Accesul la informațiile clasificate este permis numai în cazurile, în condițiile și prin respectarea procedurilor prevăzute de lege*”.

Conform art. 3 din Anexa 1 la *Hotărârea Guvernului nr. 585/2002*, autorizația de acces la informații clasificate reprezintă „*document eliberat cu avizul instituțiilor abilitate, de conducătorul persoanei juridice deținătoare de astfel de informații, prin care se confirmă că, în exercitarea atribuțiilor profesionale, posesorul acestuia poate avea acces la informații secrete de stat de un anumit nivel de secretizare, potrivit principiului necesității de a cunoaște*”.

Art. 86 din același act normativ stabilește, în sarcina conducătorului unității care gestionează informații secrete de stat o serie de obligații, din enumerarea căroră, precum și din ansamblul reglementărilor în domeniu, rezultând, fără echivoc, faptul că interesul și, totodată, responsabilitatea luării tuturor măsurilor adecvate de protecție a informațiilor respective, de declanșare a procedurilor de verificare, de stabilire a funcțiilor care necesită acces la informații secrete de stat etc. sunt circumscrise persoanei juridice și nu vreunui drept subiectiv al persoanei fizice.

Astfel, din punct de vedere procedural, potrivit reglementărilor în vigoare, conducătorul unității deținătoare de informații clasificate aprobă lista funcțiilor care necesită acces la informații clasificate, nominalizează persoanele care urmează să ocupe funcții cu acces la astfel de informații în îndeplinirea atribuțiilor profesionale, urmând a solicita Oficiul Registrului Național al Informațiilor Secrete de Stat (ORNISS) demararea procedurilor în vederea eliberării documentului de acces.

La primirea cererii însoțite de formularele corespunzătoare completate de persoana în cauză, ORNISS solicită autorității desemnate de securitate (ADS) competente efectuarea verificărilor în vederea emiterii avizului de securitate. În baza avizului comunicat de ADS, ORNISS aprobă sau nu, după caz, eliberarea de către conducătorul unității solicitante a documentului de acces la informații clasificate și încunoaștește oficial conducătorul unității.

De asemenea, potrivit *Hotărârii Guvernului nr. 585/2002*, necesitatea de a cunoaște este „*principiul conform căruia accesul la informații clasificate se acordă în mod individual numai persoanelor care, pentru îndeplinirea îndatoririlor de serviciu, trebuie să lucreze cu astfel de informații sau să aibă acces la acestea*”.

În consecință, apreciem că, *de lege lata*, autorizarea accesului la informații clasificate, având în vedere sensibilitatea domeniului, este circumstanțiată exclusiv necesității îndeplinirii îndatoririlor de serviciu de către persoana deținătoare a documentului de acces. Aceasta presupune interesul unității în care persoana își îndeplinește atribuțiile de serviciu de a solicita demararea procedurii de obținere a documentului de acces, nu un interes sau un drept personal, individual.

Mai mult, un argument în plus este și faptul că decizia ORNISS cu privire la revocarea accesului la informații clasificate sau neacordarea acesteia este comunicată exclusiv instituției solicitante, în conformitate cu dispozițiile legale în vigoare, nu persoanei fizice pentru care s-a solicitat accesul la informații clasificate. A dispune comunicarea deciziei ORNISS de retragere/neacordare a certificatului de securitate/autorizației de securitate (document clasificat în temeiul art. 14 din *Hotărârea Guvernului nr. 585/2002*) persoanei vizate, subiect al verificărilor de securitate (adică tocmai persoanei care nu este autorizată), ar intra în contradicție cu dispozițiile art. 176 din același act normativ, potrivit căruia „*La retragerea certificatului de securitate sau autorizației de acces, în cazurile prevăzute*

la art. 175 lit. a) - d), angajatului i se va interzice accesul la informații secrete de stat (...)

3. Referitor la motivarea avizului, retragerii sau, după caz, respingerii acordării certificatului de securitate sau autorizației de acces, învederăm că, în conformitate cu prevederile art. 28 alin. (5) din *Legea nr. 182/2002*, „*Neacordarea autorizației sau retragerea motivată a acesteia determină de drept interdicția de acces la informații secrete de stat*”, ceea ce infirmă aprecierile potrivit cărora este lăsată posibilitatea eludării legii, săvârșirii unor abuzuri împotriva cetățenilor sau pe cele potrivit cărora ar deveni imposibilă verificarea legalității actului în speță de către instanța de judecată.

Totodată, precizăm că, la cererea instituției solicitante îndreptățite, ORNISS comunică motivul care a stat la baza deciziei de avizare negativă sau a retragerii deciziei pozitive, prin raportare la criteriile de incompatibilitate prevăzute de *Hotărârea Guvernului nr. 585/2002*.

4. De asemenea, considerăm că textul propus, prin referire la persoanele cu atribuții nemijlocite în domeniul protecției informațiilor clasificate, restrânge aria de aplicare la persoanele care încadrează structura de securitate, compartimentul special sau îndeplinesc rolul de funcționar de securitate.

Având în vedere că avizul este comunicat ORNISS de către ADS competentă în urma verificărilor de securitate, iar ORNISS transmite instituției solicitante decizia de avizare, considerăm că enumerarea „*avizul, retragerea, sau după caz respingerea acordării*” creează confuzie.

5. Motivarea soluției legislative propuse pornește de la invocarea art.31 din *Constituție* privind dreptul la informație, care implică și motivarea actelor administrative, apreciind, în esență, că în lipsa comunicării motivelor care au stat la baza avizării, retragerii sau respingerii acordării certificatului de securitate, actul administrativ respectiv este nelegal și nu poate fi atacat nici în contencios administrativ.

În opinia noastră, motivarea pentru soluția propusă nu se susține, deoarece textele legale care reglementează procedura emiterii acestor certificate de securitate/autorizații de acces nu impun autorităților emitente luarea unei decizii fără a fi motivată. Dimpotrivă, prevederile art. 157-165

din *Hotărârea Guvernului nr. 585/2002* stabilesc ce criterii, ce situații, ce motive sunt avute în vedere în analiza riscului de securitate ce stă la baza deciziei de eliberare a unui document, pe baza căruia titularul are acces la informații clasificate.

În plus, este posibil ca tocmai motivele reținute în motivarea respingerii acordării certificatului/autorizației să fie clasate ca informații clasificate, astfel că, odată în plus, nu se justifică transmiterea acestor informații către persoane ce nu îndeplinesc criteriile legale pentru accesul la acestea.

Așadar, în opinia noastră, motivarea soluției nu este în concordanță cu soluția legislativă și considerăm că era necesară reexaminarea în raport cu ansamblul prevederilor *Legii nr. 182/2002* și al finalității reglementărilor acesteia.

Față de textul propus, arătăm că lipsa motivării corespunzătoare și a integrării soluției legislative propuse în ansamblul reglementării contravin normelor de tehnică legislativă și ar putea fi apreciată ca un viciu de neconstituționalitate, din perspectiva nerespectării prevederilor art. 1 alin.(5) din *Constituție*.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Viorica DĂNCILĂ

PRIM-MINISTRU

Domnului senator **Călin-Constantin-Anton POPESCU-TĂRICEANU**
Președintele Senatului